

Forslag A 1951/UHN
Fremlagt af Midtergruppen
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

A 1951/UHN Medlemsforslag om Norden som ledande kraft för havsbaserad vindkraft

Midtergruppen foreslår, att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska länderna

att strömlinjeforma myndighetsprocesser för havsvindkraftsprojekt utan att lindra kravnivåer,

att främja högskolornas och universitetens samverkan för havsbaserad vindkraft, samt

att stärka de nationella kraftnätsbolagens strategiska samverkan för integrerade, nordiska elnät.

Ytterligare föreslår Midtergruppen att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att samla bästa praxis från Norden för etableringen av havsbaserad vindkraft.

Baggrund

Arbetet med att fasa ut de fossila bränslena är brådskande av klimat- och säkerhetspolitiska skäl såväl som ur en ekonomisk synpunkt. Betydande framsteg måste göras inom utbyggnaden av förnybar energi för att göra verklighet av de nordiska klimatambitionerna.

Havsbaserad vindkraft har på senare tid rönt stort intresse i de nordiska havsmiljöerna för att uppfylla behovet av en ökad andel av förnybar energimix där flera projekt redan har förverkligats. Flera internationella organisationer, däribland EU, har tagit fram strategier och målsättningar för produktionsformen vilket har skapat ett större intresse hos stora energibolag för etablering. Det är mot denna bakgrund de nordiska energiministerna i Marienborgdeklarationen från 2022 lyfter vikten av etableringen av havsbaserad vindkraft i Norden.

De stora projekten som planeras för närvarande bryter på sina sätt upp ny mark med sina nya juridiska frågeställningar, skattefrågor, teknikutmaningar, miljöutredningar, design av upphandlingsprocesser och folkligt förankringsarbete. Det kräver nya metoder och rutiner för tillståndsprocesser och myndighetsövervakning för att Norden inte ska hamna på bakhasorna i energiomställningen. Den kompetens som redan byggts upp inom de nationella myndigheterna behöver överföras till också andra nordiska länders myndigheter som handhar likartade frågeställningar. Inte minst gäller detta de gränsöverskridande miljöutmaningar som energiprojekt kan medföra. Också högskolornas och universitetens forsknings-, utvecklings- och innovationssamarbete bör intensifieras. Vid bygget av eventuella nya elkablar mellan länder som en del i nya energiprojekt är det vidare betydelsefullt i sådana fall att de nationella stamnätsbolagen samplanerar utbyggnaden så att flaskhalsar inte uppstår. Samarbetsområdena är många.

Utöver det mellanstatliga samarbetet vore det av värde att Nordiska ministerrådet som institution kommer på banan än starkare. Det hade varit av stor vikt att de erfarenheter och den kunskap som samlats länder emellan också kan överföras till en större grupp. Att hitta former för att samla och dela med sig av "bästa praxis" hade också signalerat till näringslivet att Norden vill vara en ledande kraft för etableringen av havsbaserad vindkraft inom ekosystemets ramar.

Reykjavik, den 13. mars 2023

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Anna Starbrink (L)

Anna Falkenberg (Sb)

Kathrine Kleveland (Sp)

Catarina Deremar (C)

Ola Elvestuen (V)

Ulf Holm (MP)

Simon Holmström (HI)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyer Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Mikael Lindholm (ÅC)